

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.310/2018/6.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin előadó bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

-

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Nagy Szilárd ügyvéd

A per tárgya:

Tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.421/2017/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 8.G.40.581/2016/14.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott - a 2007. október 16-án létrejött kölcsönszerződés jogerős ítélet rendelkező részében idézett, I.4. pont ötödik- hetedik bekezdésének semmisségét kimondó - részében hatályon kívül helyezi és ebben a keretben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 170.000 (százhetvenezer) forint együttes másodfokú perköltséget és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek között 2007. október 16-án 84.825 CHF összegű kölcsönszerződés, valamint a megvásárolni kívánt ingatlanra

jelzálogszerződés jött létre.

- [2] A szerződés I.4. pontja az alábbi kikötéseket tartalmazza: „Felek kijelentik és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb, a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az adós banknál vezetett számlái, és a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot. Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett az adós banknál vezetett számláiról, illetve a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállalnak. Felek/adósok felkérlik a jelen okiratot szerkesztő közjegyzőt, vagy egyébként illetékességgel bíró közjegyzőt, hogy a fenti kölcsönből fennálló kölcsön és járulékaik, továbbá egyéb tartozása mértékét, továbbá a fent hivatkozott tényeket, adatokat, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén a bank felkérésére az adósok banknál vezetett számlái, a bank nyilvántartásai, könyvei alapján és a nyilvántartásokba való betekintéssel közjegyzői tanúsítványba foglaltan tanúsítsa, e tekintetben a banktitok megtartásának kötelezettsége alól a felmentést megadják.”
- [3] A II.3. pont a kölcsön folyósításának egyik feltételeként rögzítette, hogy „a zálogul lekötött ingatlanfedezet(ek) legalább tűz- és elemi kár kockázatokra, legalább az ingatlan(ok) mindenkori újjáépítési értékének összegéig - ami nem lehet kevesebb, mint a szerződött kölcsön összege -, a kölcsön teljes futamidejére a Bankot a kölcsön és járulékaik erejéig egyedüli kedvezményezettként megjelölve, vagyonbiztosítással biztosítva van(nak) és ezt az Adós a biztosítási kötvény(ek)nek, illetve ajánlatoknak és/vagy a biztosító, illetve az eljáró biztosítási bróker nyilatkozatainak bemutatásával igazolta.”

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes módosított keresetében annak a megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződés I.4. és II.3. pontjának keresetben vitatott részei tisztességtelen szerződési feltételek, ezért semmisek.
- [5] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és a felperest kötelezte az alperes javára 63.500 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a fogyasztónak joga van az alperes elszámolását kifogásolni, így nem kizárólagosan az alperest jogosítja fel a szerződés bármely feltételének értelmezésére és annak megállapítására sem, hogy a teljesítés szerződésszerű-e. A bizonyítási teher az alperesé, így a kölcsönszerződés I.4. pontjában foglalt feltétel tisztességtelensége a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjai alapján nem állapítható meg. A közokirattal szemben is helye van ellenbizonyításnak, végrehajtási eljárás esetén pedig a végrehajtás korlátozása, illetve megszüntetése iránt pert indíthat a felperes.
- [7] Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés II.3. pontja tekintetében sem találta megalapozottnak a keresetet. Megállapította, hogy a kifogásolt II.3. pont arról rendelkezik, hogy a kölcsön folyósításának egyik feltétele a zálogul lekötött ingatlanfedezetre vagyonbiztosítás megkötése, egyedüli kedvezményezettként az alperes megjelölésével. A zálogtárgy a kölcsön- és járulékai fedezetére szolgál, és így abban az esetben, ha a biztosító teljesítése meghaladná a felperesnek a kölcsönszerződés és járulékai erejéig fennálló tartozását, az alperes elszámolási kötelezettsége fennáll. A biztosítási összeg a zálogtárgy elpusztulásának, illetve értékcsökkenésének pótlására szolgál, ezért a szerződési feltétel az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) Ptk. 260. § (3) bekezdésében foglaltaknak felel meg, így annak tisztességtelensége a szerződéskötéskor hatályos Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem vizsgálható.
- [8] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította, hogy tisztességtelen, ezért semmis a peres felek között 2007. október 16-án létrejött kölcsönszerződés I.4. pont ötödik-hetedik bekezdésének rendelkezése. A másodfokú bíróság mellőzte a felperes perköltségben marasztalását és az alperest kötelezte, a felperes részére 18.000 forint perköltség megfizetésére, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte továbbá az alperest a felperes javára 24.000 forint fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltség megfizetésére.
- [9] A másodfokú bíróság szerint a szerződés I.4. pontjának megjelölt rendelkezései azáltal, hogy a kölcsön folyósításának egyik feltételeként kötötték ki a szerződés közjegyzői okiratba foglalását, a Ptk. 209. § (2) bekezdésére is figyelemmel alkalmas a bizonyítási teher felperes számára kedvezőtlen megváltoztatására. A kifogásolt rendelkezés célja ugyanis a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) jelenleg hatályos 23/C. § (1) és (2) bekezdésében írt feltételek teljesülésének a biztosítása a bank számára annak érdekében, hogy a követelését tartalmazó

közjegyzői okiratot végrehajtási záradékkal lehessen ellátni. A záradékolás azt eredményezi, hogy az adós felperes csak a végrehajtás megszüntetése iránti perben tudja bizonyítani, hogy a tartozása eltér attól az összegtől, amelyet a közjegyző a közjegyzői tanúsítványban igazolt, így a kölcsönszerződés támadott rendelkezése a bizonyítási teher szabályait megfordítja, a felperesre mint fogyasztóra hárul annak bizonyítása, hogy milyen összeggel tartozik a banknak, ezért az a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és a R. 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen szerződési feltételként érvénytelen.

- [10] A másodfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a támadott kikötés alapján a felek a felperes tartozásának meghatározására a bank saját nyilvántartását tekintik hitelesnek, amiből az következik, hogy a bank ebből állapítja meg, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésszerű-e. Ezért a kikötés ezért a R. 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint is tisztességtelen.
- [11] A jogerős ítélet értelmében a kölcsönszerződés II.3. pontja nem tisztességtelen.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben nem érintette a jogerős ítélet elsőfokú ítéletet helybenhagyó rendelkezéseit, ezért tartalmilag a jogerős ítélet szerződési kikötés tisztességtelenségét kimondó rendelkezése hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítéletet helybenhagyását, másodlagosan az ügyben eljáró másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Előadta, hogy a jogerős ítélet sérti a R. 1. § (1) bekezdés b), és j) pontját, továbbá a Ptk. 209. § (1), (2) és (5) bekezdését, valamint 209/A. § (2) bekezdését. A másodfokú bíróság jogerős ítélete azért jogszabálysértő, mert a kölcsönszerződés 1.4. pontjában foglalt szerződési kikötés nem az adós teljesítése szerződésszerűségének a megállapítására vonatkozik, és a vitatott kikötés nem jelenti a bizonyítási teher megfordulását a fogyasztó hátrányára. Tekintettel arra, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontja nem tisztességtelen, a másodfokú bíróság helytelenül állapította meg a kikötés semmisségét a Ptk 209/A. § (2) bekezdése alapján.
- [13] A Ptk. 209. § (5) bekezdése azért sérült, mert a kölcsönszerződés 1.4. pontja a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (közjegyzői tv.) 112. § (1) bekezdése, illetve a Vht. 21. §-ának megfelelően került előírásra.
- [14] Az alperes a fellebbezési és a felülvizsgálati eljárási költségeként díjmegállapodás alapján 300.000-300.000 forint összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni a felperest.
- [15] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő ..., ..., ... és ... számú előzetes döntéshozatali eljárások befejeződésig a per tárgyalásának felfüggesztését kérte

arra hivatkozással, hogy a „DH törvények jogellenességének vizsgálata” jelen ügyben is előkérdésnek minősül.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A Kúria a felülvizsgálati eljárás felfüggesztését az alábbiak miatt nem találta indokoltnak. A ... számú ... kontra ... ügy 2018. május 31-én, a ... számú és ... Zrt. kontra ... és ... ügy 2018. szeptember 20-án, valamint a kontra ... ügy 2018. február 22-én az Európai Unió Bírósága előtt befejeződött. Erre figyelemmel - miután már nincs folyamatban lévő eljárás - a felfüggesztés eljárásjogi előfeltétele nem áll fenn.
- [17] A Kúria álláspontja szerint jelen jogvitában az Európai Unió Bírósága előtt még folyamatban lévő ... számú előzetes döntéshozatali eljárásban felvetett uniós jogi kérdéseknek relevanciája nincsen. Az Európai Unió Bíróságnak a ... számú ügyben a fogyasztói irányelv értelmezésével egyrészt lényegében abban kell állást foglalnia, hogy a Melléklet 1. g) pontja kiterjed-e arra a szerződési feltételre is, amellyel a hitelező célja a bizonyítási teher megfordítása (függetlenül a kikötésnek a nemzeti jogszabályok értelmezésével feltárható tényleges hatásától), illetve hogy megfelel-e a világos és érthető megfogalmazás követelményének (5. cikk) az a fogyasztói döntést befolyásoló feltétel, amelynek joghatása csak a nemzeti jogszabályok értelmezésével állapítható meg. Feladata még az EU Bíróságnak a fogyasztói irányelv Melléklete 1. m) pontjának értelmezése abból a szempontból, hogy a rendelkezés hatálya alá tartozik-e a fogyasztóval szerződő felet - nemcsak a saját szolgáltatása, hanem - a fogyasztó szerződésszerű teljesítésének megítélésére feljogosító kikötés is.
- [18] Hangsúlyozza a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárásnak nem lehet tárgya - az egységes és régóta kialakult joggyakorlat értelmében - olyan tény-, vagy jogkérdés, amely a megelőző eljárásban nem merült fel, amelyre a felek nem hivatkoztak (Pp. 275. § (1) bekezdés, BH2015. 18., BH2002. 447., BH2002. 283.). A jogerős ítélettel elbírált kereset tárgya miatt a konkrét jogvita eldöntése szempontjából nem volt jelentősége azoknak a kérdéseknek, amelyek a jelen perben felmerült és vizsgált körülményeken kívüli okból irányulnak a fogyasztóvédelmi rendelkezések értelmezésére a számú előzetes döntéshozatali eljárásban.
- [19] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [20] A Kúria - az 1952. évi III. törvény (Pp.) 275. § (2) bekezdésének megfelelően - a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a jogerős ítéletet, és megállapította, hogy a jogerős ítélet az alábbiak szerint jogszabálysértő.
- [21] A pénzügyi intézményeknek jogszabályból [a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló ügyletkötéskor hatályos 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.), és a jelenleg hatályos 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.)] fakadó kötelezettségük, hogy kölcsönszerződésből eredő követeléseiket nyilvántartsák, azokról a

hatóságokat, illetve a hitelfelvevőket tájékoztassák.

- [22] A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 198/1996. (XII. 22.) Korm. rendelet, majd a 2001. január 1-jén az e rendelet helyébe lépett, azonos című 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásai értelmében az alperesnek az ügyfeleivel – köztük a felperessel – szemben fennálló követeléseiről folyamatos nyilvántartást kellett vezetnie. A nyilvántartásában szereplő adatokról a pénzügyi vállalkozás által a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére szolgáltatandó adatok köréről és az adatszolgáltatás módjáról szóló 52/2005. (XII. 28.) PM rendelet szabályai szerint negyedévente jelentést kellett tennie a Felügyelet részére. A Hpt. 206. § (1) bekezdése pedig előírta, hogy folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek. A kimutatást a Hpt. 206. § (2) bekezdése értelmében – az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában – elfogadottnak kellett tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított 60 napon belül írásban nem emelt kifogást azzal, hogy mindezek a követelés érvényesíthetőségét nem érintik.
- [23] A perbeli jogvita eldöntése szempontjából ügydöntő jelentőségű kérdés, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés I.4. pontjának azon kikötése, amely szerint a felperes mindenkori fizetési kötelezettségét illetően a banknál vezetett számlái és a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadja el mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot, a Ptk. 242. §-a szerinti joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak minősül-e. Tartozáselismerés esetén ugyanis a bizonyítási teher megfordul, és az adósnak kell bizonyítania, hogy az elismert tartozása nem áll fenn (BH1991.439.).
- [24] E körben a Kúria rámutat arra, hogy a fél nyilatkozatához a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon, kifejezetten és félreérthetetlenül történik (EBH 2000.309.). Ennek az elvárásnak csak az olyan tartozáselismerő nyilatkozat felel meg, amelyet már fennálló, összegszerűen meghatározott követelés tekintetében tettek meg (Kúria Pfv. V.21.629/2017/5.). A per tárgyát képező szerződéses rendelkezés viszont ilyenek nem tekinthető, e kikötés esetében ezért nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai (EBH 2018.G.1.).
- [25] A kereset tárgyát képező kölcsönszerződés I.4. pontjának kikötése értelmében a felperes a közjegyzői ténytanúsítvány elfogadásával egyúttal arról is nyilatkozott, hogy a megjelölt okiratot aggálytalan tartalmú közhiteles bizonyítékként fogadja el. A szerződéses feltétel e külön kitétele ellenére sem volt joglemondásként értékelhető a felperes nyilatkozata (Kúria Gfv.VII.30.742/2017/8.). Az egyoldalú joglemondás fogalmi körébe

ugyanis az a nyilatkozat vonható, amellyel a jogalany az őt kétségkívül megillető jogosultságról kifejezetten lemond. A Ptk. 207. § (4) bekezdése értelmében az igényérvényesítésről vagy a vitatásról való lemondásnak félreérthetetlennek és határozottnak kell lennie, nincs helye a nyilatkozat kiterjesztő tartalmú értelmezésének (BH1993.673.).

- [26] Nem állít fel a keresettel támadott szerződéses kikötés a felek szerződésében olyan vélelmet sem, amelynek értelmében az alperes az igénye alapjául szolgáló, valamely egyébként bizonyítást igénylő tényt egy attól különböző, másik tény bekövetkezésével és igazolásával bizonyíthatná. A kölcsönszerződés I.4. pontjának ilyen tartalom sem tulajdonítható.
- [27] Ezen túl a polgári peres eljárásban a felek eljárási jogaira és kötelezettségeire, különösen a bizonyítás szabályaival összefüggően, a Pp. szabályai az irányadóak, amelyet a felek szerződéses autonómiája nem törhet át.
- [28] Mindezekből következően, mivel a kölcsönszerződéses I.4. pontjának hivatkozott rendelkezése sem tartozáselismerést, sem joglemondást nem tartalmaz és nem minősíthető a fent kifejtettek szerinti vélelem hatásával bíró kikötésnek sem, a bizonyítási kötelezettség alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását nem befolyásolja, a bizonyítási terhet nem fordítja meg.
- [29] Ez azt jelenti, hogy amennyiben az alperes a jelen szerződésből eredő követelését a felperessel szemben peres úton kívánja érvényesíteni, a perben a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében őt terhelő annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósított a felperes részére, a felperes mennyit teljesített, és ennek eredményeként mekkora a felperes fennálló tartozása. Az alperes erre vonatkozó tényállításai - maga a ténytanúsítvány is - nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak, vita esetén azonban perben az alperesnek be kell mutatnia a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait, számításait le kell vezetnie. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az alperes elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet (Kúria Gfv.VII.30.791/2016/3., Pfv.V.21.631/2017/5.).
- [30] A per tárgyává tett kikötés - az alábbiakra tekintettel - nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.
- [31] A Vht. felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló

vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. § (2) bekezdése, illetve jelenlegi 23/C. § (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa.

- [32] E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsönszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e és így az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elengedő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).
- [33] Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzői tv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a tanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak.
- [34] A közjegyzői tanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné (BH 2018.146).
- [35] Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor került, az adós a tartozását a Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött szerződés e vonatkozásban nem biztosít több jogosultságot az alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék (Kúria Gfv.VII.30.791/2016/3.). A bizonyítási teher pedig a Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul.

- [36] Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés I.4. pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, nem teszik azt hátrányosabbá.
- [37] A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010.AB és 1245/B/2011.AB számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága ... számú ... kontra ... ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) fogyasztóvédelmi követelményeivel sem (Kúria Gfv.VII.30.610/2017/6.).
- [38] Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet alaptalanul, a R. 1. § (1) bekezdés j) pontjainak téves alkalmazásával állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés I.4. pontja a bizonyítási terhet a felperes terhére hátrányosan változtatta meg.
- [39] Megjegyzi a Kúria, hogy amennyiben a kölcsönszerződés I.4. pontjának tartalma - a kifejtettektől eltérően - nem volna egyértelműen megállapítható, a Ptk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Eszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. A közjegyzői tanúsítvány pusztán azt a tényt hivatott bizonyítani, hogy az alperes milyen adatokat tart nyilván a felperes teljesítésével összefüggésben, ezért a per tárgyává tett kikötésnek a Ptk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek igényérvényesítési és bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire (Kúria Pfv.V.22.490/2017/7.).
- [40] A R. 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A R. hivatkozott rendelkezésének mind a nyelvtani, mind a fogyasztói irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) az alperessel szerződő fél kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (Ptk. 283. §), ezért nem minősült tisztességtelennek a Korm. rend. 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés - az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint - nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperes tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem (Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).
- [41] Amennyiben azonban a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b)

pontjának, valamint a fogyasztói irányelv Melléklete 1. m) pontjának hatálya az olyan tartalmú kikötésre is kiterjedne, amely kizárólagos jelleggel a fogyasztóval szerződő felet jogosítja a fogyasztó szerződésszerű teljesítésének megállapítására, a per tárgyává tett szerződéses kikötés tisztességtelenségének megállapítására ebben az esetben sem kerülhetne sor. A kölcsönszerződés I.4. pontjának ugyanis nem lehet olyan tartalmat tulajdonítani, amely az alperest feljogosítaná a felperes teljesítése megfelelőségének megítélésére (Kúria Gfv.VII.30.610/2017/6., Pfv.V.21.628/2017/5., Pfv.V.22.003/2017/5., Pfv.V.22.012/2017/5.).

- [42] A kifejtettek értelmében a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal érintett részében hatályon kívül helyezte, és e keretben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rész

- [43] A jogerős ítélet felülvizsgálattal érintett részének hatályon kívül helyezése következtében megváltoztak a pernyertességi, pervesztességi arányok, ezért a Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban pervesztés felperest az alperes képviseletével felmerült, a becsatolt díjmegállapodáshoz képest a Kúria által a kifejtett ügyvédi tevékenységre is tekintettel mérsékelt (50.000-50.000 forint) összegű, áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíj, valamint az alperes által lerótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.
- [44] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.
- [45] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2018. február 28.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró